

РОЛЬ СУСПІЛЬНОЇ ОБІЗНАНОСТІ У ПОДОЛАННІ КОМУНІКАЦІЙНИХ БАР'ЄРІВ ОСІБ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Беседа Марина

Повномасштабна війна в Україні суттєво вплинула на всі сфери життя суспільства, загостривши соціальні нерівності та підвищивши вразливість окремих груп населення. Однією з найбільш уразливих категорій є люди з порушеннями слуху, для яких доступ до інформації та комунікації є критично важливим. В умовах війни також спостерігається збільшення кількості осіб із порушеннями слуху, спричинене вибухами, акустичними травмами та контузіями, що значно розширює коло людей, які потребують спеціалізованої соціальної підтримки та адаптованих засобів комунікації. Одним із ключових елементів забезпечення комунікації для осіб з порушеннями слуху є перекладачі жестової мови. Вони виконують важливу соціальну функцію, забезпечуючи доступ до інформації в критичних сферах під час екстрених повідомлень, у медичних закладах, у державних установах, під час евакуації, у судових та правових процесах [1–2].

Метою тези є обґрунтування ролі суспільної обізнаності у покращенні якості життя осіб з порушеннями слуху через подолання комунікаційних бар'єрів під час війни.

Під час війни роль перекладачів жестової мови значно зросла, адже саме вони забезпечують можливість глухим людям отримувати життєво важливу інформацію. Однак в Україні спостерігається дефіцит кваліфікованих перекладачів жестової мови, особливо в регіонах, що постраждали від бойових дій, що створює додаткові бар'єри у доступі до соціальних і медичних послуг. Сучасні технології відіграють важливу роль у забезпеченні комунікації для людей із порушеннями слуху. Зокрема, мобільні додатки для сурдоперекладу, відеозв'язку та текстової комунікації значно розширюють можливості доступу до інформації. Серед основних функцій технологій є такі: автоматичний переклад жестової мови, відеозв'язок із перекладачем,

субтитрування аудіоінформації, текстові сповіщення про небезпеку, доступ до онлайн-консультацій тощо. Однак ефективність цих технологій залежить від стабільного доступу до інтернету та електроенергії.

В умовах війни однією з найбільших проблем для всього населення, включно з людьми з порушеннями слуху, є перебої з електроенергією та відсутність стабільного інтернет-зв'язку, що призводить до неможливості використання мобільних додатків сурдоперекладу, обмеженого доступу до онлайн-сервісів перекладачів, відсутності оперативних сповіщень, ускладнення комунікації в кризових ситуаціях. Для осіб з порушеннями слуху ці фактори є особливо критичними, оскільки цифрові інструменти часто є єдиним доступним способом отримання інформації.

Війна значно посилила й комунікаційні бар'єри. Основні проблеми включають: відсутність перекладу жестовою мовою у частині офіційних повідомлень, недоступність систем оповіщення без візуальних компонентів, обмежений доступ до медичних та соціальних послуг, залежність від технологій, які не завжди доступні через відключення світла та інтернету. У таких умовах роль перекладачів жестової мови стає незамінною, особливо під час особистого спілкування та кризових ситуацій. Рівень суспільної обізнаності безпосередньо впливає на якість життя осіб з порушеннями слуху. Чим більше суспільство розуміє особливості комунікації, тим легше долаються бар'єри. Основні напрями підвищення обізнаності – це навчання базовим жестам, популяризація жестової мови, інформаційні кампанії щодо інклюзії, розвиток культури доступної комунікації.

Соціальна робота в умовах війни забезпечує підтримку осіб з порушеннями слуху через організацію перекладу жестовою мовою, доступ до цифрових сервісів і психологічну допомогу. Вона також сприяє координації між установами та розвитку інклюзивної комунікації, що є важливим для соціальної інтеграції.

Список використаних джерел

1. Всесвітня федерація глухих (WFD). URL : <https://wfdeaf.org>
2. Давиденко Г. Цифрова інклюзія та доступність: соціальна діджиталізація: монографія. Вінниця: ТВОРИ, 2023. 240 с.